

ACC. N:R M. 15869: 1-7.

Landskap: *Småland* Upptecknare: *glasblåsare Tor Kvantz, Hörmantorp*
Härad: *Konga* Berättare: *olika personer; se uppt. bladens*
Socken: *Hörmantorp* Berättarens yrke: *taksida!*
Uppteckningsår: *eft. anteckn.; inl. 1963* Född år i

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

*Brännvinskryddor och kryddat brännvin
i folkmedicinen. s. 1-7.*

LUF 50

22/11-63

Skriv endast på denna sida.

FOLKLIVSARKIVET

Institutionen för folklivsforskning vid Lunds universitet

Slavmantorp den 15-11-1963

Folklivsarkivet Lund.

Ja detta var vad jag hade i mina anteckningar rörande fr. lista nr. 50

Högskoleingsfullt

Tor Frank

Brev

M. 15869,

Tryddat brännvin. 2 N F. 50

Trydd brännvin används i gamla stor-
utsträckning i våra bygder.

Matört-brännvin var nog kanske
det mest använda. Man kunglade ihop
matörten i knippar och torkade dem

På behör lades matörten i bränn-
vin och lät det hela dra en tid.

Matört-brännvin skulle vara bra
mot magont. Trinner tas in vid munbassin.

Någon gång blandade man även
in lite stök peppar i "medicinen".

Detta såg jag en gång själv i yngre år.
Matört-brännvinet dracks osilat.

Brännvin med stött vitpeppar.

En sup av denna blandning skulle
vara bra mot magont. Man ansåg
att det skulle värma opp.

Triptolium. Denna ört plöckades innan
släkten. Man buntade ihop dem i
knippen och torkade dem. Knippena förvaras
uppe under taket. Vid användningen slog
man brännvin över knippen och lät det
dra en tid.

Denna dryck användes mot ont i
bröstat.

Jag har ej sett av drycken.

Brännvinet dracks silat.

Det var någon mer äldre man som
använde det lat. Triptolium för klöver.

Svarta vintär, dess skulle blandas
med brännvin, så skulle det hela dra
en tid. Ofta vad jag fått var denna
blandning någon slags universalmedi-
cin. Min mor brukade stämsamt säga
att guttarna tog in svartavintärs-
brännvin för allting. De som använder
sprit säger att det är gott.

Egentligen skulle medicinen användas mot
magont. Den svinnliga delen tog ibland
in medicinen vid mensbrän.

Kamferbrännvin var en blandning
 för barnsängs kvinnor och sårinfektion.
 Min mor talade ofta om att en jorde-
 gumma använde detta i hennes barnsäng.

Enligt jordegumman hade "kamfer-
 brännvinet" en dubbel uppgift.

Barnsängskvinnan skulle ta in
 kamferbrännvinet: "då då väarna
 i sätta fast" sade jordegumman.
 Anna-Greta.

Inblandningen av kamfer skulle vara
 mycket liten.

Kamferbrännvin, mot desinfection
 Blandningen med kamfer skulle vara
 något starkare än i föregående fall.
 Sedan bomullen fanns till hand i
 hemmen så skrapade man bellinne
 så man fick något vaddliknande
 ämne. Detta putstade man i kamfer-
 brännvinet och rengjorde såret med.

f

Brännvin och bröd

År 1926 hade jag en svårastad var-
bildning i några armen.

En dag kom Johan Örnberg, som bodde
i Nöbbelä strax intill Stormantorsgrän,
på besök till min fader. När han hörde
var jag hade ont sade han att jag skulle
dränka in en kaka bröd i brännvin.

Sedan skulle jag lägga den mot det sjukas
stället. Efter några dagar skulle jag lägga
ner kakani i garden och när den var upp-
rullad skulle vätsken vara borta.

Det bör tilläggas att Johan bodde
på sådana saker...